

TWEE FLORENTIJSISCHE BEELDHOEWERS,

EEN HERINNERING AAN FLORENCE

□ □ □ DOOR J. S. WITSEN ELIAS □ □ □

WANNEER we in Florence vertoeven trekken twee beeldhouwers voortdurend onze aandacht: Donatello, de man van de Vroeg-Renaissance en Michel-Angelo, de grootsche figuur der Hoog-Renaissance.

Honderd jaar scheidt hun beider levensperioden en daardoor verschillen zij uit den aard der zaak in vele opzichten, maar toch treffen ons tevens eenige punten van overeenkomst.

In zeker opzicht heeft Donatello voor Michel-Angelo den weg gebaad en het is zeker interessant, in Florence, deze beide figuren met elkander te vergelijken, evenzeer als om hun beider werken te beschouwen als één doorlopende stijgende lijn in de beeldhouwkunst.

Donatello, geboren in 1386, had nog achter zich de Middeleeuwen, waarin de Italiaansche beeldhouwkunst verstard scheen in conventies. Eerst hij en zijn tijdgenooten begonnen zich, met blijvend succes, meer naar het leven zelf te richten en beelden te vervaardigen, waarbij de werkelijkheid hun tot voorbeeld strekte. Van de beeldhouwers uit het begin der vijftiende eeuw heeft echter geen zóóveel invloed gehad op de kunst van Italië als Donatello. Toen hij stierf in 1466 had hij er de geheele beeldhouwkunst hervormd en ook de schilderkunst had krachtig zijn invloed ondergaan.

In doeken en fresco's zag men figuren aan zijn reliëfs of vrije beelden ontleend, en de groote Massaccio, die als de grondlegger der nieuwe schilderkunst mag worden beschouwd, had van Donatello's reliëfs de volronde vormen der lichamen overgenomen en in het fresco voor het eerst weergegeven.

Het naaktfiguur heeft Donatello na vele eeuwen weer in eere hersteld door zijn bronzen David, thans in het Bargello. Sinds den Romeinschen tijd was er geen naakt meer vervaardigd. Hij wees zijn tijdgenooten opnieuw op de Oudheid, zoowel door het brengen van antieke motieven in zijn eigen kunst als door het herstellen van antieke beelden.

Zoo wist hij zich in alle opzichten spoedig reeds uit de gothiek los te wikkelen. Toen dan ook Michel-Angelo zijn arbeid aanving, kon hij voortbouwen op wat een vorig tijdperk veroverd had: de Oudheid en het nieuwe realisme. Hij deed dit echter niet als de leerling van dit tijdperk, die de kunst van zijn meester alleen verder wil brengen op den eens ingeslagen ontwikkelingsweg, doch als een zelfstandig schepper die al het veroverde samenvat en daaruit een hoogere kunst scheidt.